

TUTÚ NÍ CADÚHA TÉ PÄBLÚ QUIHIⁿ NDAHA ÑÁYIU DISTRÌTÚ GÀLACIÁ

*Té Păblú cádŭha-dé tutú quíhíⁿ ndaha nchaa ñáyi
sàndáá iní ñáhá xii Xítóhó Jesucrístú ndécú dístítú
Gàlaciá*

¹ Te yúhú té Păblú ní tendaha ñaha Xítóhó Jesu-
crístú, ndihí Dútú Ndiöxí véxi-í càháⁿ-í tnúhu-gá. Te
diu Yá Ndiöxí ní dándótó-gă Xítóhó Jesucrístú Yaá
ní xíhí ní cùu. Te càhí tnúhu-í xii-ndo sã ñà díú
ñáyi ñuyú-a ni tëndaha ñaha xii-í véxi-í, te ni Yá
Ndiöxí te ni Xítóhó Jesucrístú ñá túú ní xăhaⁿ-gă xii
iⁿ ñáyi quixí-yu cachí tnúhu-yu nàcuáa cada-í.

² Te yúhú té Păblú cádŭha-í tutú-a ndihí nchaa
dava-gá ñáyi ndècu ichi Yá Ndiöxí ndécú ndihí-í
iha cuèndá daquixi-í ndaha nchòhó ñáyi sàndáá
iní ñáhá xii Xítóhó Jesucrístú ndécú dístítú Gàlaciá.

³ Te xicáⁿ táhù-í núú Dŭtú Ndiöxí, ndihí núú
Xítóhó Jesucrístú sá ïo na chìndee chítúu ñaha-gá
xii-ndo, te ducaⁿ ndi nduú-gá ná cádá te ío váha cuu
iní-ndó cùndecu-ndo.

⁴ Te Xítóhó Jesucrístú ní xíhí-gá sá cuèndá nchaa
cuéchi nchoo cuè ñáyi ndècu ñuyú-a. Te ducaⁿ ñi
quide-gá, chi cuení-gá sá vă cùndècu-o ichi cuehé
ichi duha. Te ducaⁿ ñi cuu, chi Dútú Ndiöxí ducaⁿ
ñi cuení-gá cunduu.

⁵ Te ío chí ná ndàcáⁿ táhú-ó nǔú Yă Ndiǒxí cuendá sá ío càhnu cuu-gá, te ñiu-ni ducaⁿ càda-o ni caa ni quíhíⁿ! Te ducaⁿ na cùnduu.

Mee-ni tnǔhu Xítóhó Jesucrístú cúú-xí tnǔhu sá càháⁿ nàcuáa naníhí tàhú-ó

⁶ Te ío cùñúhu-í cúú chí ío ndǐhi ní dáñá-ndó ìchi Yă Ndiǒxí. Te Yaá-áⁿ nǐ cáháⁿ ñáhá-gă xii-ndo, chí Xítóhó Jesucrístú ío ní cundàhú iní ñáhá-gă ní quide váha ñaha-gă xii-ndo, te vitna dàcuaha tucu-ndo ìngá tnúhu, te cǎchí-ndó sǎ xǎⁿ dàcácu nihnu ñaha-xi xii-ndo núú ùhú núú ndàhú.

⁷ Dico ñáhá, chí ñá túú-gă tnúhu sá dácácu nihnu ñaha xii-o núú ùhú núú ndàhú. Te ñícó-ni sá ío ñáyiú véxi dàticá nuu ñahá-yu xii-ndo dǎnehé ñáhă-yu tnúhu sá dácũta nihnu ñaha xii-ndo, chí tnúhu-áⁿ ñà túú cù-xi tnúhu Xítóhó Jesucrístú.

⁸ Te yúhú càháⁿ-í tnúhu Xítóhó Jesucrístú, dico núú ío ñáyiú véxi dǎnehé ñáhá xii-ndo ìngá tnúhu sá ñà túú ní dǎnehé ñáhà-í xii-ndo, te nchòhó cǎchí-ndó sǎ ñáyiú-áⁿ nacháhu-yu núú Yă Ndiǒxí sá dúcáⁿ quidé-yu. Te cuěi yúhú, te núu na dàma-í tnúhu danèhé ñáhà-í xii-ndo, te ñiu-ni ducaⁿ cǎháⁿ-ndó sǎ náchăhu-í núú-gă te núu ducaⁿ na càda-í. Àdi te núú ìⁿ espíritú xínú cuèchi núú-gă véxi-xi càháⁿ-xi ìngá tnúhu sá ñà túú ní dǎnehé ñáhà-í xii-ndo nàcuáa naníhí tàhú-ndó ñá, te ñiu-ni ducaⁿ cǎháⁿ-ndó sǎ náchăhu-xi núú Yă Ndiǒxí te núú ducaⁿ na càda-xi.

⁹ Te ñiu-ni duha sa ní dǎnehé ñáhà-í xii-ndo sǎ nǔú véxi ñáyiú dǎnehé ñáhá ìngá tnúhu sá ñà túú ní dǎnehé ñáhà-í xii-ndo nàcuáa naníhí tàhú-ndó ñá, te cǎchí-ndó sǎ ñáyiú-áⁿ nacháhu-yu núú Yă Ndiǒxí sá dúcáⁿ quidé-yu, duha ní cǎchí-í xii-ndo.

10 Te duha ndùu tnúhu càháⁿ-í chi nchòhó sa xìní-ndó sã yùhú cuiní-í sá Yã Ndiöxí cáháⁿ-gá sá quidé vãha-í ndécù-í, te ñá díú sã ñãyiu ñuyíú-a cachí-yu sá quidé vãha-í, àdi sá ïo cùdíí iní-yu nchaa nàcuáa quide-í ndécù-í. Te núu na càni iní-í cudìu-í núú ñãyiu ñuyíú-a, te ñá túú cùu-í téé xínu cuechi núú Xìtohó Jesucrìstú te núu ducaⁿ na càda-í.

Nàcuáa ní cuu ní ngüta té Pãblú càháⁿ-dé tnúhu Yá Ndiöxí

11-12 Te nchòhó ñãyiu ndècu ndìhì-í ichi Xìtohó Jesucrìstú càchí tnúhu-í xii-ndo sã tnúhu sá dánèhé ñáhà-í xii-ndo nàcuáa naníhí tàhú-ndó cùu-xi tnúhu sá ñí cachí tnúhu mee Xìtohó Jesucrìstú xii-í, te ñá díú ìⁿ ñãyiu ñuyíú-a ni càhu iní-yu tnúhu-áⁿ, àdi danehé ñáhã-yu xii-í, chi mee Xìtohó Jesucrìstú ní dánèhé ñáhá-gã.

13 Te nchòhó sa ñihí-ndó tnúhu nàcuáa ní xóo cada-í cùtnáhá nchìcúⁿ nihnu-í nchaa nàcuáa dàcuaha ñãyiu cùu ndì mee-í ñãyiu isràél ní cùu. Te dàvá-áⁿ ïo ní xóo cuu úhú iní-í nchaa ñãyiu ndècu ichi Yá Ndiöxí, te nándì sá ñí xóo cada-í-yu, te ní cuiní-í danàa-í-yu ni cùu.

14 Te yúhú ío-gá ní xóo quene cáva-í ní xóo dacuàha-í nchaa sá dacuàha ñãyiu cùu ndì mee-í dàcúúxí ñãyiu ìⁿ-ni cuíà-í ndìhì-yu ni cùu, te ío-gá ní xóo cuiní-í cada ndáá-í canchicúⁿ nihnu-í nchaa nàcuáa ní dánèhé ñáhá cuè ñanì tnáhà-í ní xindecu ndéé sanaha ni cùu.

15 Te ndéé cùtnáhá vátá cécú-gã-í Yã Ndiöxí sa nèhe váha ñaha-gã xii-í cuèndá sá càháⁿ-í tnúhu-gá, núu xiãⁿ ní cáháⁿ ñáhá-gã xii-í quidè-í chùuⁿ-gá vitna, te sá dúcáⁿ ñí quide-gá te ío váha ní quide ñaha-gã xii-í.

16 Te òré ní cáháⁿ ñáhá Yă Ndiöxí xii-í te ní cachí tnúhu-gá cuendá Déhe-gá Xítohó Jesucrìstú. Te ducaⁿ ñi quide Yă Ndiöxí cuendá sá cuení-gá sá cũñaha-ĩ xii ñáyiu ñá túú cùu ñáyiu isràèl cuendá Yaá cúú Dêhe-gá. Te cútnàhá ní cáháⁿ ñáhá Yă Ndiöxí xii-í, te vá yõo ìⁿ òlì núú-xi ni ndücu tnúhu-í nàcuáa cada-í.

17 Te ni ñà túú ní sáháⁿ-í ñuú Jerusàlén nducu tnúhu-í núú cuè téé díhna nuu ñi tendaha Xítohó Jesucrìstú càháⁿ tnúhu-gá nõu nása cada-í, chi ndĩhi-ni ní sáháⁿ-í distritú Àrabiá ní xíndecu tnaa-í te dàtnùní cuánuhú tucu-í ñuú Dàmascú.

18 Te núú ùní cuíá sã ñi cáháⁿ ñáhá Yă Ndiöxí xii-í, te ní sáháⁿ tucu-í ñuú Jerusàlén ní cáháⁿ ndihi-í té Pèlú, te ní xíndecu-í ndihi-dé sáhúⁿ nduu.

19 Te tnàhá té Jàcobó ñani Xítohó Jesucrìstú ní cáháⁿ ndihi-í. Te ñá túú ní xìní-í dava-gá cue téé ní tendaha Xítohó Jesucrìstú càháⁿ tnúhu-gá.

20 Te Yă Ndiöxí ndéhé ndìì ndehe caxi-gá sá ncháá tnúhu tèe-í núú tùtú-a sá cúú-xí-ndó cùu-xi ìⁿ sá ndàá.

21 Te sáta ñi sáháⁿ-í ñuú Jerusàlén, te dàtnùní ní sáháⁿ-í distritú Sìriá, ndihi distritú Cìliciá.

22 Te nchaa ñáyiu xíndecu ichi Xítohó Jesucrìstú ndécú distritú Jùdeá ñá túú xìní ñáhã-yu xii-í ní cùu.

23 Dico ní xóo níhĩ-yu tnúhu nchaa nàcuáa ní xóo cada-í, te ní cachí-yu: “Téé cùu úhú iní ñáhá xii nchaa nchoo ñáyiu ndècu ichi Xítohó Jesucrìstú càháⁿ-dé tnúhu-gá núú ñáyiu cuendá quíndáá iní ñáhã-yu xii-gá, te òlì-dé nándi sá quidé ñàha-dé, te cuení-dé danàa ñàha-dé cuendá sá vã cóó-gã ñáyiu quíndáá iní ñáhá xii-gá ní cùu”, duha ní cachí-yu cuendá-í.

24 Te ní ngúita-yu ní cachí-yu sá ïo càhnu cuu Yá Ndiöxí cuendá sá ñà túú-gã quidè-í dàtná ní xóo cada-í.

2

Té Păblú ní nîhí tnáhá-dě ndihî dava-gá cue tée cáháⁿ tnúhu Yá Ndiöxí

¹ Te ní núnahá úxícúmí cuíá sã nî sáháⁿ-í ñúú Jerusálén ní cáháⁿ ndihî-í té Pèlú, te dàtnùní ndécà-í té Bèé ní sáháⁿ, te tnáhá té Títú ní sáháⁿ ndihî-ndí-dé.

² Te ní sáháⁿ-í chi mee Yă Ndiöxí ní cachí-gá sá quihîⁿ-í. Te yacáⁿ ní tacá mee-ni cuè tée cùnuu. Te ní xáhaⁿ-î xii-güedé nàcuáa ndùu tnúhu dànehé-í ñáyiu ñá túú cùu ñáyiu isràèl cuendá naníhí tàhú-yu. Te ducaⁿ nî quide-í cuendá cuiní-í quiní-güedé nàcuáa ndùu chiuⁿ quide-í, chi nacuaháⁿ cachí-güedé sá ñà túú nândihî-xi.

³ Te té Títú tée ndècu ndihî-í chi ñá díú tõe isràèl cúú-dě, dico ñá túú ní quide yica-güedé cuáha-güedé sèñá ñî-dé.

⁴ Te ñáyiu càchí sá ndécú ìchi Xítóhó Jesucrístú te ñá ndáá sá ndécü-yu ichi-gá, ñáyiu-áⁿ nî chitnahá ñáhă-yu xii-ndí cuendá cuiní-yu quiní-yu nása quide-ndí ndécú-ndí ichi Xítóhó Jesucrístú. Te ducaⁿ nî quidé-yu cuendá sá nchũhú sa ní cácu nihnu-ndí ñá túú-gã quidé-ndí nchaa nàcuáa ní cáháⁿ ndíi Moisés. Te cuiní-yu sá núcuíta saa tùcu-ndí cada-ndí nchaa nàcuáa ní cáháⁿ ndíi nucúndecu-ndí dàtná ní xíndecu-ndí cútnáhá vátá cãcu nihnu-gá-ndí núú tnũhu-áⁿ ni cùu.

⁵ Te nchúhú ñá túú tnàhí ni dàña-ndí mée-ndí dandàhú ñáhă-yu xii-ndí. Te ducaⁿ ñi quide-ndí, chi cuìní-ndí sá ñà túú năgá tnúhu dácánuu ndihí tnúhu sá càháⁿ nàcuáa naníhí tàhú-ó ndècu ndihí-ndo.

⁶ Te ni ñⁿ tnúhu sá vătă quìní-gá-í ñá túú ní cächí tnúhu cue tée cùnūu núú ñăyiu cada-í. Dico yúhú chi ñá túú ní quide cuendá-í nūu cùnūu-güedé àdi ñá túú cùnūu-güedé, chi núú Yă Ndiöxí ñⁿ-ni cùu-o nchaa-o.

⁷ Te ní cutnùní iní-güedé sá Yă Ndiöxí ní cachí-gá xii-í sá càháⁿ-í tnúhu-gá núú ñăyiu ñá túú cùu ñăyiu isràél dàtná ní quide-gá té Pèlú ní xáhaⁿ-gá càháⁿ-dé tnúhu-gá núú ñăyiu isràél.

⁸ Te ducaⁿ ñi cutnùní iní-güedé, chi diu-ni Yá Ndiöxí Yaá chindèe ñaha xii té Pèlú càháⁿ-dé tnúhu-gá núú ñăyiu isràél, diu-ni Yaá-áⁿ chindèe ñaha-gá xii-í càháⁿ-í tnúhu-gá núú ñăyiu ñá túú cùu ñăyiu isràél.

⁹ Te té Jàcobó, ndihí té Pèlú, ndihí té Juàá, cue téé ío cùnūu-gá ní cutnùní iní-güedé sá Yă Ndiöxí ío chindèe ñaha-gá xii-í quidè-í chiūⁿ-gá. Te ío váha ní cáháⁿ ndihí ñaha-güedé xii-í, ndihí té Bèé, te ní cuu ñⁿnuu-ndí sá nchühú quíhíⁿ-ndí cáháⁿ-ndí tnúhu Yá Ndiöxí núú nchàa ñăyiu ñá túú cùu ñăyiu isràél, te mee-güedé cáháⁿ-güedé tnúhu-gá núú ñăyiu isràél.

¹⁰ Te ñⁿ-ni tnúhu ní cáháⁿ-güedé dóho-ndí te ní cachí-güedé xii-ndí sá chindèe-ndí cue ñăyiu ndàhú, te sa ducaⁿ tnàhí sàni iní-ndí cada-ndí.

Té Păblú càháⁿ-dé dóho té Pèlú ñuú Antiòquiá

11 Te cútnàhá ní sáháⁿ té Pèlú ñúú Antiòquia yàcáⁿ ní cáháⁿ-í dóho-dé, chi quìde-dé ìⁿ sá ñà túú tàú-dé cada-dé ní cùu.

12 Te quìde váha-dé ní cùu chi xèxi-dé ndìhi ñáyíu ñá túú cùu ñáyíu isràél, dico òré ní sáá ìⁿ úú ñáyíu cùndìhi té Jàcobó, te òré-áⁿ ñà túú-gã ní cuìní-dé caxi-dé ndìhi ñáyíu-áⁿ. Te ducaⁿ ñí quìde-dé chi ní yùhú-dé cue ñáyíu nchìcúⁿ nihnu quìde nchaa nacuaá ní cáháⁿ ndíi Moisés sá vã cáháⁿ váha-yu cuèndá-dé.

13 Te tnàhá dava-gá ñáyíu isràél xĩndecu ichi Yá Ndiòxí ñá túú quìde váha-yu, chi quìdé-yu dàtná quidé tè Pèlú ní cùu, te ndéé tnàhá té Bèé ní ngúíta-dé ducaⁿ quìde-dé ní cùu.

14 Te òré ní xiní-í sá ñà túú quìde-güedé ndìhí-yu nàcuáa cáháⁿ tnúhu Yá Ndiòxí, te núú nchàa ñáyíu ndècu ichi Yá Ndiòxí ní xáhaⁿ-ĩ xii té Pèlú: “Yòhó cúú-n tée isràél, te ñá túú quìde-n nchaa nacuaá quìde ñáyíu isràél, chi quìde-ni-n datná quidé nchàa ñáyíu ñá túú cùu ñáyíu isràél. Te núu ducaⁿ quìde-n, ¿te ná cuèndá dánèhé-n ñáyíu ñá túú cùu ñáyíu isràél sá cáďă-yu nchaa nàcuáa quìde ñáyíu isràél?”, duha ní xáhaⁿ-ĩ xii té Pèlú.

Ìⁿ-ni nàníhí tàhú-ó ndìhi ñáyíu isràél núu na quìndáá iní-ó Xĩtohó Jesucristú ndìhí-yu

15 Te yùhú ndìhi té Pèlú cúú-ndí ñaní tnàhá ñáyíu isràél, te ñá túú ndècu-ndí ichi cuèhé ichi duha dàtná ndécú nchàa ñáyíu ñá túú cùu ñáyíu isràél.

16 Te xiní-ó sã vã cùndècu-gá cuéchi-o núú Yá Ndiòxí te núu na quìndáá iní-ó Xĩtohó Jesucristú, te ñá díú sã cànchìcúⁿ nihnu-o càda-o nchaa nacuaá ní cáháⁿ ndíi Moisés. Te tnàhá dava nchúhú

ñáyiú isràél sàndáá iní-ndí Xítóhó Jesucrìstú, te xíáⁿ cútnùnì iní-ndí sá ñà túú-gǎ cuéchi-ndí ndécú nǔú-gǎ, dico ñá díú sǎ ñí cǎnchícúⁿ nihnu-ndí ní quide-ndí nàcuáa ní cǎháⁿ ndíi Moisés, chi cuendá sá sàndáá iní-ndí Xítóhó Jesucrìstú. Te vá yǎo ìⁿ cachí-ó sǎ ñà túú ndècu cuéchi-xi núú Yǎ Ndiǒxí cuendá sá nchícúⁿ nihnú-yu nchaa nàcuáa ní cǎháⁿ ndíi Moisés.

17 Te núú cuìní-ó sǎ vǎ cùndècu cuéchi-o nǔú Yǎ Ndiǒxí cuendá sá sàndáá iní-ó Xítóhó Jesucrìstú, te xíáⁿ cútnùnì iní-ó sǎ ñà túú quide váha-o. ¡Te vá cúú tǎhí cani iní-ó sǎ Xítóhó Jesucrìstú dánèhé ñáhá-gǎ xii-o sǎ vǎ cáda váha-o cùndecu-o!

18 Te yúhú cǎchí-í sá vǎ cǎnchícúⁿ nihnu-gá-ó nchàa nacuáa ní cǎháⁿ ndíi Moisés, dico núú vitna cǎchí-í sá xínì ñùhu-xi cada-o nchaa nacuáa ní cǎháⁿ ndíi ña, te ñá túú quide váha-í núú Yǎ Ndiǒxí te núú ducaⁿ na càda-í.

19 Te yúhú duuⁿ duuⁿ ní cutnùnì iní-í sá vǎ ndácù-í cada-í nchaa nàcuáa ní cǎháⁿ ndíi Moisés nǔú xíáⁿ ní dáñà-í ñá túú-gǎ nchícúⁿ nihnu-í nchaa nàcuáa ní cǎháⁿ ndíi cuendá sá cuìní-í cundecu-í sá cúú-xí Yǎ Ndiǒxí.

20 Te Xítóhó Jesucrìstú ní xíhí-gá cuendá-í, dico dàtná tǎnúhu sá tǎhà-í ní xíhí ndìhi-gá, chi ñá cúú-gǎ cada-í nchaa nàcuáa sàni iní mèe-í, chi Xítóhó Jesucrìstú-ñǎ ndécú ndìhi ñaha-gá xii-í táxí tǎnùnì ñáhá-gǎ. Te vitna ndècu-í ñuyíú-a, te ío sàndáá iní-í Xítóhó Jesucrìstú Déhe Yǎ Ndiǒxí, te chĩndee ñaha-gá xii-í. Te ñiu-ni Xítóhó Jesucrìstú ío cùú iní ñáhá-gǎ xii-í nǔú ní xíhí-gá núú cùrúxí sá cuendá-í.

21 Te vitna ñá túú dàquee tíhù-í sá vǎha ní quide

ñaha Yă Ndiöxí xii-í, chi núu ni ndàcu-o vá cùndècu cuéchi-o nŭú Yă Ndiöxí cuendá sá nchìcúⁿ nihnu-o quide-o nchaa nacuáa ní cáháⁿ ndíi Moisés ní cùu ña, te àúⁿ nă cuu ní xíhí Xítóhó Jesucrìstú ní cùu te núu ducaⁿ.

3

Vá dáñá ndèé-ó quèndáá iní-ó tnŭhu Xítóhó Jesucrìstú

¹ Te nchòhó ñáyiu distritú Gálaciá, ñáyiu sa xĩndecu ichi Xítóhó Jesucrìstú, ¿ná cuendá ío ñíí iní-ndó ñă cuíní-ndó tnèi-ndo nchaa tnúhu cáháⁿ-gá?, ¿te yoo ní dádăhu ndodo iní ñáhá xii-ndo núu ducaⁿ quide-ndo? Te nàha-ndo sá ío váha ní dánèhé ñáhá-ndŭ xii-ndo năcuáa ní cuu ní xíhí Xítóhó Jesucrìstú.

² Te vitna cáháⁿ-ndó nŭu sá nchìcúⁿ nihnu-ndo nchaa nacuáa ní cáháⁿ ndíi Moisés ní níhí-ndó Espíritú Yă Ndiöxí ndécú ndíhi-ndo, àdi sá ni sàndáá iní-ndó tnŭhu Xítóhó Jesucrìstú sá ñí dánèhé ñáhá-ndŭ xii-ndo ñí níhí-ndó Espíritú-gá ndécú ndíhi-ndo.

³ Te nchòhó ío ñí dŭquí-ndó chi Espíritú Yă Ndiöxí tá quide váha ñaha-xi xii-ndo cuáháⁿ ní cùu. ¿Te náa vitna mee-nă-ndó cuíní-ndó càda-ndo nacuáa ta quide ñaha Espíritú-gá cuáháⁿ xii-ndo ni cùu-áⁿ?

⁴ Te sàni ñíⁿ sani úú iní-í cuendá-ndó să àúⁿ nă cuu nándi yáha-ndo ndècu-ndo ichi Yă Ndiöxí.

⁵ Te xíní-ndó să Yă Ndiöxí ní taxi-gá Espíritú-gá ní ngúndecu ndíhi-ndo, te ní quide-gá sá vă yoo tnàhí ndàcu cada núú-ndó ñí xíní-ndó. Te ducaⁿ ñí quide-gá, chi ní sàndáá iní-ndó-gă, dico ñá díú

cuèndá nchaa nàcuáa ní cachí ndíi Moisés cada ñáyiú ducaⁿ ñí quide-gá.

⁶ Te ndíi Àbrahám ducaⁿ ño ní sándáa iní ndíi Yá Ndiöxí, núú xíáⁿ ní cachí-gá sá ñí cudíu ndíi núú-gá sá dúcáⁿ ñí quide ndíi.

⁷ Te càchí tnúhu ndáa-í xii-ndo sã ncháa ñáyiú sàndáa iní ñáhá xii Yá Ndiöxí dàtná ní sándáa iní ñáhá ndíi Àbrahám xii-gá, ñáyiú-áⁿ ñ-ni cùú-yu ndíi ndíi núú-gá.

⁸ Te núú tütú Yá Ndiöxí ní ngódó tnùní tnúhu váha, tnúhu sá ñí xáhaⁿ Yá Ndiöxí xii ndíi Àbrahám, te duha ní xáhaⁿ-gá xii ndíi: “Nchaa ñáyiú ñíhí ñuyíú cada váha-í-yu sá cuèndá-n”, duha ní xáhaⁿ-gá xii ndíi. Te sá dúcáⁿ ñí ngódó tnùní núú tütú Yá Ndiöxí ndéé dàvá-áⁿ, te xíáⁿ cùtnùní sá sáa nduu, te cue ñáyiú ñá túbú cùu ñáyiú israhél vá cùndècu-gá cuéchi-yu núú-gá te núú na quèndáa iní ñáhá-yu xii-gá.

⁹ Te xíáⁿ núu nchaa ñáyiú sàndáa iní ñáhá xii Yá Ndiöxí cada váha ñaha-gá xii-yu dàtná ní quide váha-gá ndíi Àbrahám, chi ndíi-áⁿ ducaⁿ ñí sándáa iní ñáhá ndíi xii-gá.

¹⁰ Te nchaa ñáyiú cuèní cada nchaa nàcuáa ní cáháⁿ ndíi Moisés cuèndá sá cuèní-yu sá vã cùndècu-gá cuéchi-yu núú Yá Ndiöxí, ñáyiú-áⁿ daña ñihnu ñaha-gá xii-yu, chi vá ndácü-yu cadá-yu nàcuáa sàni iní-yu, te ducaⁿ càda-gá chi quèe ndáa-xi nàcuáa càháⁿ-xi núú tütú-gá núú càchí-xi sá ncháa ñáyiú ñá túbú quide nchaandi túhú nàcuáa ní cáháⁿ ndíi Moisés te daña ñihnu ñaha-gá xii-yu.

¹¹ Te núú na càncicúⁿ ñihnu-ñi-o càda-o nàcuáa ní cáháⁿ ndíi Moisés, te ñá túbú vèdana chindee ñaha-xi xii-o nàcuáa vá cùndècu-gá cuéchi-o núú

Yă Ndiöxí. Te ndáá chi núú tütú-gá cächí-xi sá ncháá ñáyiú sàndáá iní ñáhá xì-gá, ñáyiú ñá túú-gă cuéchi-xi ndècu ío váha ndècú-yu núú-gă.

12 Te núú dícó ío ñáyiú quide nchaandi túhú nàcuáa ní cáháⁿ ndíi Moisés ñá, te ñá túú xini ñuhu-xi quindáá iní-yu tnúhu Xítóhó Jesucristú, chi núú tütú Yă Ndiöxí cächí-xi sá núu dícó ío ñáyiú ndacu cada nchaa nàcuáa ní cáháⁿ ndíi Moisés ñá, te cundecu váha-yu núú Yă Ndiöxí.

13 Te tnúhu ní chídó tnùní ndíi Moisés cächí-xi sá ío ndècu cuéchi-o núú Yă Ndiöxí cuendá sá ñá ndácú-ó càda-o nchaa nacúáa ní cáháⁿ ndíi, te cuendá xíáⁿ tá dàña nihnu ñaha-gá xii-o cuáháⁿ. Dico Xítóhó Jesucristú ní xido-gá nchaa cuéchi-o cuendá sá vă dáña nihnu ñaha-gá Yă Ndiöxí xii-o. Te cächí-xi núú tütú Yă Ndiöxí: “Íⁿ téé na càta caa-güedé íⁿ yutnu, te téé-áⁿ cúú-dě téé dàña nihnu ñaha Yă Ndiöxí”, duha cächí-xi núú tütú-gá.

14 Te ducaⁿ ñí yáha Xítóhó Jesucristú, chi cuení Yă Ndiöxí sá ndúu táhú nchaa ñáyiú ñá túú cùu ñáyiú israhél cundecu váha-yu dàtná ní nduu táhú ndíi Àbrahám ndécú vâha ndíi. Te ducaⁿ ñí yáha-gá cuendá nchaa nchoo ñáyiú sàndáá iní ñáhá xì-gá ngúndecu ndíi-o Espíritú Yă Ndiöxí sá ñí cachí mée-gă taxi-gă.

Nàcuáa ní cachí Yă Ndiöxí cada-gă

15 Te nchòhó cue ñáyiú ndècu ndíi-í ichi Yă Ndiöxí na cächí tnúhu-í xii-ndo nàcuáa quide cue ñáyiú ñuyíú-a cuendá tecú tnùní-gá-ndó nàcuáa quide Yă Ndiöxí. Chi ñáyiú-áⁿ òré cuení-yu cadá-yu íⁿ sá cádă-yu, te díhna-gá ndátnúhu-yu te òré cúú íⁿnuú-yu, te sáha fírmá-yu íⁿ tutú te tutú-áⁿ vă yôo

ɿⁿ ndacu cáháⁿ sá vǎ nándǎhi-gá-xi, te ni vǎ yǒo-gá ndacu nágá tnúhu chido tnùnǐ núú-xí.

16 Te ducaⁿ ñǐ quide Yá Ndiǒxí ndihǐ ndíi Àbrahám, chi ní xáhaⁿ-gǎ xii ndíi nàcuáa cada-gá, te tnúhu-áⁿ cúú-xí cuendá méé ndíi ndihǐ cuendá ɿⁿ ñanǐ tnáhá ndíi cundecu ñuyíú-a ndéé cuéé-gá. Te núú tütú-gá càchǐ-xi sá tnúhu-áⁿ cúú-xí cuendá ɿⁿ-ni ñanǐ tnáhá ndíi te ñá díú cuendá nchaá-yu. Te ñanǐ tnáhá ndíi téé cùu cuendá tnúhu-áⁿ cúú Xítóhó Jesucristú.

17 Te na càchǐ tnúhu-í xii-ndo sǎ Yǎ Ndiǒxí ní quide ndáá duuⁿ-gá ndihǐ ndíi Àbrahám nàcuáa cada-gá. Te sa ní cuu cúmǐ cièndú ócò úxí cuía sǎ dúcáⁿ ñǐ xáhaⁿ Yǎ Ndiǒxí xii ndíi Àbrahám, te dǎtnùnǐ ní xáhaⁿ-gǎ xii ndíi Moisés chido tnùnǐ ndíi nàcuáa cada ñáyíu, te nchaa tnúhu ní chídó tnùnǐ ndíi Moisés ñá túú dàquee tíhú-xi tnúhu sá ñǐ xáhaⁿ Yǎ Ndiǒxí xii ndíi Àbrahám nàcuáa cada-gá.

18 Te núu dìcò cuendá nchaa tnúhu sá ñǐ chídó tnùnǐ ndíi Moisés ní náníhǐ tàhú-ó ñá, te ñá túú-gǎ xínǐ ñùhu-xi cada cuendá-ó tnúhu ní xáhaⁿ Yǎ Ndiǒxí xii ndíi Àbrahám cada-gá ní cùu te núu ducaⁿ. Te ndíi-áⁿ ñǐ naníhǐ tàhú ndíi chi ducaⁿ ñǐ cachǐ Yǎ Ndiǒxí cada ñaha-gǎ xii ndíi.

19 Te nchaa tnúhu ní cáháⁿ ndíi Moisés ní ngódó núú-xí nchìcúⁿ nihnu ñáyíu cuendá ducaⁿ cùtnunǐ iní-yu sá ndécú cuèchi-yu, te nchìcúⁿ nihnu-ní-yu ndéé ní sáá nduu ñǐ quexìo Yaá cúú ñanǐ tnáhá ndíi Àbrahám, chi Yaá-áⁿ ducaⁿ ñǐ xáhaⁿ Yǎ Ndiǒxí quixi-gá cada váha-gá nchaa ñáyíu. Te nchaa tnúhu ní chídó tnùnǐ ndíi Moisés, chi Yá Ndiǒxí ní tendaha-gǎ cue espíritú xínú cuèchi núú-gǎ ní sáháⁿ-xi ní xítñùhu ñaha-xi xii ndíi nàcuáa danèhé

ndíi ñáyíu.

²⁰ Te Yá Ndiöxí ñá túú ní cǎháⁿ-gá núú méé ñáyíu, chi ndíi Moisés ní cǎháⁿ ndíi yuhu-gá núú-yu, dico cútnàhá ní cǎháⁿ ndíi-gá ndíi Àbrahám chi núú méé núú ííⁿ ndíi ndíi-gá ní xáhaⁿ-gǎ xii ndíi nàcuáa cada-gá.

Nàcuáa ndíi nchaa tnúhu ní chídó tnùní ndíi Moisés

²¹ Te nchaa nàcuáa ní chídó tnùní ndíi Moisés, ndíi nchaa nàcuáa ní xáhaⁿ Yá Ndiöxí xii ndíi Àbrahám cada-gá, ñá túú dàquee tíhú tnáhá-xí. Te núú dico nánihí tǎhú ñáyíu nchícúⁿ nihnu nchaa nàcuáa ní cǎháⁿ ndíi Moisés ñá te cudíu-yu núú-gǎ cuendá-ni sá nchícúⁿ nihnú-yu nchaa nàcuáa ní cǎháⁿ ndíi ni cùu.

²² Te núú tütú Yá Ndiöxí cǎchí-xi: “Nchaa nchòhó ñáyíu ndècu ñuyíú ndécú cuèchi-ndo”, duha cǎchí-xi. Te ducaⁿ cǎháⁿ-xi cuendá quíndáá iní-ó Xítóhó Jesucristú, te naníhí tǎhú-ó chi ducaⁿ ní cachí Yá Ndiöxí cada-gá.

²³ Te cútnàhá vátá cùndècu ndíi-gá-ó tnúhu Xítóhó Jesucristú, te nchícúⁿ nihnu-o nchàa nàcuáa ní cǎháⁿ ndíi Moisés, te ní cutnùní iní-ó sǎ ïo ndècu cuèchi-o ni cùu. Te ducaⁿ-ni nchícúⁿ nihnu-o ndéé ní sáá nduu ní quexio Xítóhó Jesucristú ñuyíú-a, te ní sándáá iní-ó-gǎ.

²⁴ Te nchaa tnúhu sá ní chídó tnùní ndíi Moisés ní sanu ichi ñaha-xi xii-o nàcuáa cada-o cùndecu-o, te ducaⁿ-ni sǎnu ichi ñaha-xi xii-o ndéé ní sáá nduu ní quexio Xítóhó Jesucristú ñuyíú-a. Te ducaⁿ ní cuu cuendá quíndáá iní-ó-gǎ, te vá cùndècu-gá cuèchi-o núú Yá Ndiöxí.

25 Te vitna ní ngúndecu ndìhi-o tnùhu Xítohó Jesucrìstú, te ñá túú-gă xíní ñùhu-xi canu ichi ñaha nchaa tnùhu ní chídó tnùnì ndíi Moisés.

26 Te vitna tnàhá nchaa nchòhó cúú-ndó dëhe Yá Ndiöxí, chi ní sándáá iní-ndó Xítohó Jesucrìstú.

27 Te nchòhó ní sandute-ndo dàtná cächí-gá, te ndècu-ndo ndìhi-gá, te quide-ndo nchaa nacúaá ní cáháⁿ-gá ndécú-ndó, te ío ndècu yíñuhu-ndo núú Yá Ndiöxí dàtná ndécú yíñuhu mee Xítohó Jesucrìstú.

28 Te vitna ìⁿ-ni cùu-o nchaa-o ndecu-o ndìhi Xítohó Jesucrìstú cuèi cùu-o ñáyiu isràèl àdi ñá túú cùu-o, te cuèi cùu-o ñáyiu ñá túú tnàhí dàñá quee núú chíúⁿ pàtróóⁿ-xi àdi cuu-o ñáyiu dàñá queé núú chíúⁿ pàtróóⁿ-xi, te cuèi téé te cuèi ñadìhí ìⁿ-ni cùu-o nchaa-o ndecu-o ndìhi Xítohó Jesucrìstú.

29 Te nchòhó ndécú ndìhi-ndo Xítohó Jesucrìstú, te cùu-ndo datná cue ñanì tnàhá ndíi Àbrahám, chi ní nduu táhú-ndó cùndecu váha-ndo núú Yá Ndiöxí dàtná ní nduu táhú ndíi-áⁿ ndécú váha ndíi núú-gă, te ducaⁿ chi mee-gă ducaⁿ ní cachí-gá cunduu.

4

1 Te nchòhó xíní-ndó sã ìⁿ té lìhli chi vátá năgá cuãñaha tătă-dě cuu cuendá-dé chi lìhli-dé, te ìⁿ-ni cùu-dé ndìhi téé xínu cuechi, dico na sãá nduu cuèhnu-dé, te nduu táhú-dě nchaa sá ndécú ndìhi tătă-dě.

2 Te xító-yu té lìhli-áⁿ sáhnú-dě ndée sãá nduu ní cachí tătă-dě sá cuãñaha-dě sá ndúú táhú-dě.

3 Te ducaⁿ sãtnahá-xi cùu nchoo, chi nchìcúⁿ nihnu-o nchàa nacúaá ní cáháⁿ cue téé ní xíndecu ndée sanaha ni cùu.

4 Te ní sáá nduu nǐ quide Yá Ndiöxí dàtná ní cachí-gá, te ní tendaha-gă Déhe-gá Xítóhó Jesucristú ní quixi-gá ñuyíú-a, ní dácácú ñàha ìⁿ ñadihí te ní cuu-gá ñáyíu, te ní quide-gá nchaa nàcuáa ní cáháⁿ ndíi Moisés.

5 Te ducaⁿ nǐ tendaha Yă Ndiöxí Déhe-gá cuendá sá vă cànchìcúⁿ nihnu-gá-ó nchàa nacuáa ní chídó tñùní ndíi Moisés cuendá ducaⁿ te cuu-o dèhe Yá Ndiöxí.

6 Te Yá Ndiöxí ní taxi-gá Espiritú Déhe-gá Xítóhó Jesucristú ndécú ndìhì-ndo chi cùu-ndo déhe-gá, te Espiritú-áⁿ chíndèe ñaha-xi xii-ndo te cächí-ndó: “Yòhó Dútú Ndiöxí cúú-n Tătá méé-ndǐ”, duha cächí-ndó.

7 Te xíáⁿ cútnùní iní-ndó sǎ cúú-ndó dèhe Yá Ndiöxí vitna, te ñá túú-gă cúú-ndó dàtná cue ñáyíu ñá túú tñàhí dàñá quee núú chíúⁿ pàtróóⁿ-xi. Te sá dúcáⁿ cùu-ndo déhe-gá, te Xítóhó Jesucristú taxi-gá nchaa sá văha ní cachí Yă Ndiöxí nduu táhú-ndó.

Té Păblú ío sàni iní-dé cuendá nchaa ñáyíu ndècu ichi Xítóhó Jesucristú

8 Te cútnàhá vátá quíndáá-gá iní-ndó tñùhu Yá Ndiöxí ní xinu cuechì-ndo nǔú nchàa sá cächí-yu cùu ndióxí te ñá ndàá sá ndiöxí cúú-xí.

9 Te vitna nchòhó càháⁿ ndìhì-ndo Yă Ndiöxí, te mee-gă xìní ñáhá-gă xii-ndo, te ñá túú ndùu váha-xi nanchòcáva iní-ndó càda tucu-ndo nacuáa ní xóo cada-ndo dǐhna, chi nchaa xíáⁿ ñá túú vèdana nàndìhì-xi.

10 Te nchòhó cǎnehe íí-ni-ndo ndùu cachí-ndó íí, te diu-ni ducaⁿ quide-ndo dava yoó ndìhì dava cuíá, te ndì tnahá nduu sàcáo vico diu-ni ducaⁿ quide-ndo cǎnehe íí-ndó ndùu-áⁿ.

11 Te ío sàni iní-í cuendá-ndó, chi na cuáháⁿ àúⁿ nã cuu ní dánèhé ñàhá-í xii-ndo tnúhu Yá Ndiõxí.

12 Te càháⁿ ndàhú-í núú nchòhó ñáyiú ndècu ndihí-í ichi Xítóhó Jesucristú sá cádá-ndó dàtná quidè-í ñá túú nchìcúⁿ nihnu-í nchaa tnúhu ní cáháⁿ ndíi Moisés, chi yúhú quidè-í vitna dàtná ní quide nchòhó ñá túú ní cãchicúⁿ nihnu-ndo nàcuáa ní cáháⁿ ndíi. Te cùtnàhá ní xindecu ndihí ñaha-í xii-ndo ñi quide váha ñaha-ndo xii-í.

13 Te sa nàha-ndo sá cùtnàhá ní cáháⁿ-í tnúhu Xítóhó Jesucristú núú-ndó ndéé díhna ní cuhú-í, núú xíãⁿ ní xindecu ndihí ñaha-í xii-ndo ñi cáháⁿ-í tnúhu-gá núú-ndó.

14 Te cuéhé sã ñi tnahá-í-áⁿ cúu-xí ñⁿ cuéhé sã vã yòo tnàhí cundee iní-xí cundecu ndihí ñaha xii-í ní cùu, dico nchòhó chi ío váha ní cáháⁿ ndihí ñaha-ndo xii-í, te ñá túú ní sàni cuéhé ní sàni duha iní-ndó cuendá-í, te ní cáháⁿ ndihí ñaha-ndo xii-í dàtná tnúhu sá yúhú cúu-í ñⁿ espíritú xínú cuèchi núú Yá Ndiõxí àdi datná méé Xítóhó Jesucristú.

15 ¿Te ná ní tnahá-ndó nũu ñá túú-gã sání vãha iní-ndó cuendá-í dàtná ní xóo cada-ndo ndéé díhna ío váha ní xóo cani iní-ndó cuendá-í? Te na càchí tnúhu ndáá-í xii-ndo sã ìo ní cuu iní ñáhá-ndó xii-í cùtnàhá ní xindecu ndihí ñaha-í xii-ndo, te nãndi sá ndécú ndihí-ndo taxi-ndo xii-í ní cùu, te núú dicó sá cúu te ndéé tìnùu-ndo tava-ndo te taxi-ndo xii-í ní cùu.

16 ¿Te náa cùu úhú iní ñáhá-ndó xii-í vitna cuendá sá càháⁿ-í tnúhu ndáá tnúhu Yá Ndiõxí núú-ndó-ãⁿ?

17 Te ío ñáyiú ío váha càháⁿ ndihí ñaha xii-ndo, dico ñáyiú-áⁿ ñúhú cuéhé iní-yu, chi cuíní-yu sá vã cúu-gã cáháⁿ ndihí tnàha-o, chi mee-nã-yu cundecu ndihí-ndo cuíní-yu.

18 Te váha quide ñáyu càháⁿ ndihí ñaha xì-ndo ndihí tnúhu yíñùhu, te núu cuíní-yu cadá-yu ñⁿ sá vâha sá cúú-xí-ndó. Te ducaⁿ-ni na càdá-yu cuèi òré ñá túú ndècu ndihí ñaha-í xii-ndo.

19 Te nchòhó ñáyu ní sanu ichi-í ichi Xítohó Jesucristú càchí tnúhu-í xii-ndo sã quidé-xí ìní-í dàtná quidé-xí ìní ñⁿ ñadìhí ñaha sa ní tnahá òré cacu déhe-xi, te ducaⁿ quide-xi iní-í, chi ío vâi sani iní-í cuèndá-ndó dàtná ní xóo cada-í ndéé díhna, te ducaⁿ-ni càda-í ndéé ná sàá nduu càda-ndo nchaa nacuaá càháⁿ Xítohó Jesucristú.

20 ¡Te ío váha cada-xi te núu dicó tnavíí sa ndècu ndihí ñaha-í xii-ndo cuèndá càháⁿ-í núú-ndó nàcuáa cada-ndo, te ñá cútnùní iní-í nása cada-í cuèndá-ndó!

Cuèndá ndíi Àgár ndihí ndíi Sără

21 Te nchòhó ñáyu cuíní canchicúⁿ nihnu nchaa tnúhu ní càháⁿ ndíi Moisés, ¿náa ñá túú tècú tnùní-ndó nàcuáa càháⁿ-xi tnúhu ní chídó tnùní ndíi?

22 Chi càchí tnúhu ní chídó tnùní ndíi-áⁿ sã ndíi Àbrahám ní xíndecu úú déhe ducuⁿ ndíi, te ñⁿ-dé ní cuu déhe ndíi ndihí ñadìhí méé ndíi ndíi Sără, te ìngá-dé ní cuu-dé déhe ndíi ndihí ñⁿ ndíi ní xinu cuechi nũ-yu ní xínani Àgár.

23 Te sá dúcáⁿ ñí cacu déhe ndíi Sără, chi mee Yă Ndiõxí ní cundàhú iní ñáhá-gă xii-aⁿ, chi ducaⁿ ñí cachí-gá cada-gá. Dico ndíi ní xinu cuechi-ăⁿ chi ducaⁿ tnàhí ní nduu táhú ndíi-áⁿ sã cóo dèhe ndíi.

24 Te na càchí tnúhu-í xii-ndo nă cúú sã nánèhé ndíi ndùú cue ndíi dîhí-áⁿ. Te úú xito ní càháⁿ Yă Ndiõxí nàcuáa cada-gá, te ñⁿ ndíi-áⁿ nánèhé ndíi nàcuáa ní càháⁿ Yă Ndiõxí xito díhna nuu, te ìngá tucu ndíi-áⁿ nánèhé ndíi nàcuáa ní càháⁿ

tucu-gá xito cùu uú. Te ndíi Àgár-áⁿ nánèhé ndíi nàcuáa ní xáhaⁿ Yă Ndiǒxí xii ndíi Moisés yucu Sinàì cada ñáyiú, te nchaa ñáyiú nchìcúⁿ nihnu nchaa tnúhu-áⁿ cùú-yu dàtná déhe ndíi Àgár téé ní xinu cuechi, chi téé-áⁿ ñà túú tnàhí ni dàñá-dé quee-dé núú chíúⁿ pàtróóⁿ-dě, te ducaⁿ sãtnahá-xi cùú-yu chi nchìcúⁿ nihnú-yu nchaa nàcuáa ní xáhaⁿ Yă Ndiǒxí xii ndíi Moisés.

²⁵ Te tnúhu Àgár queé-xi: Yucu Sinàì, te yucu-áⁿ yíndèhu-xi nacióⁿ Àrabiá. Te ndíi Àgár-áⁿ nánèhé tucu ndíi cue ñáyiú ndècu ñuú Jerusàlén, chi ñáyiú-áⁿ ndécú-ní-yu dàtná ní xíndecu ndíi Àgár ndihí déhe ndíi, chi cue ndíi-áⁿ ní cuu cue ndíi ñáyiú ñà túú tnàhí ni dàñá quee núú chíúⁿ pàtróóⁿ-xi, te ducaⁿ sãtnahá-xi cùu ñáyiú-áⁿ chi nchìcúⁿ nihnu-ní-yu nchaa nàcuáa ní cáháⁿ ndíi Moisés.

²⁶ Dico nchoo ní nduu táhú-ó cùndecu-o ñuú Jerusàlén sáa núú ndécú Yă Ndiǒxí, te vitna chi ñà túú-gă nchìcúⁿ nihnu-o nchàa nacúáa ní cáháⁿ ndíi Moisés.

²⁷ Te duha càháⁿ-í, chi núú tütú Yă Ndiǒxí cãchí-xi:

Yòhó ñaha ní nduu táhú vă cóó děhe-xi ni cùu, vitna cana saa-n sã cùúđđ ìní-n cuěi vátá quèní-gá-n nãsa càcu ñⁿ landú.

Te cuěi ní cuu táhú-n sã vă cóó děhe-n ni cùu dico ío-gá titní déhe-n còo dacúúxí xíchí ní cuu táhú tnàhí sá cóó děhe-xi.

Duha cãchí-xi núú tütú-gá.

²⁸ Te nchoo cuè ñáyiú ndècu ichi Xítóhó Jesucrìstú vitna cùu-o datná ndíi Isàác, chi ndíi-áⁿ ní cacu ndíi, chi mee Yă Ndiǒxí ní cachí-gá sá cacú ndíi. Te

ducaⁿ sãtnahá-xi cùu nchoo chi ní nduu-o dẽhe-gá vitna chi ducaⁿ ñĩ cachí tucu-gá cunduu.

²⁹ Te dẽhe ndíi Àgár ní nduu táhú tnàhí ndíi sá cáci ndíi ñuyú-a, te ndíi-áⁿ ñĩ cuu úhú iní ndíi ndíi Isàác, te ndíi Isàác-áⁿ chi Espíritú Yã Ndiõxí ní quide ní cacu ndíi. Te ducaⁿ sãtnahá-xi cùu vitna, chi nchaa nchoo ñãyi ndècu ndíi Espíritú Yã Ndiõxí cúu ùhú iní ñáhá ñãyi xii-o.

³⁰ Te núú tùtú Yã Ndiõxí cãchí-xi: “Chí nãcuícúⁿ xíchí xínú cuèchi ndíi dẽhe-xi na nùhú-yu, chi dẽhe xíchí xínú cuèchi-áⁿ ñã túú nã níhí-dẽ nduu táhú-dẽ, chi mee-ni dẽhe ñaha ndècu vehe-xi nduu táhú-dẽ sá cuãñaha tãtã-dẽ”, duha cãchí-xi núú tùtú-gá.

³¹ Te nchoo cuè ñãyi ndècu ichi Xítóhó Jesucristú ñã túú-gã cúu-ó dàtná cúu dẽhe ndíi ní xinu cuechi-ãⁿ, chi ní cuu-o vitna datná cúu ndíi ní nduu táhú nchaa sá ñĩ sãñaha tãtã-xi-áⁿ. Te ducaⁿ ñĩ cuu, chi Yã Ndiõxí ní dácãcu ñaha-gã xii-o cuendá sá vã cãchicúⁿ nihnu-gã-ó nchàa nacuáa ní cãháⁿ ndíi Moisés.

5

Cãchicúⁿ nihnu-ni-o ichi Xítóhó Jesucristú

¹ Te Xítóhó Jesucristú ní quide-gá nãcuáa vã cãní iní-ó sã nãnihí tàhú-ó te núú na cãchicúⁿ nihnu-o nãcuáa ní cãháⁿ ndíi Moisés, te ñiu-ni ducaⁿ cãni iní-ó cùndecu-o te vã ngõo cãni iní-ó sã nãnihí tàhú-ó te núú na cãchicúⁿ nihnu-o càda-o nacuáa ní cãháⁿ ndíi, chi núú ducaⁿ na càda-o te ío dandòho-o mee-o datná ní xóo ndoho-o cùtnahá vátã cùndecu-gã-ó ichi-a.

² Te yúhú té Pãblú cuèní-í sá cùndedóho-ndo ñĩⁿ tnúhu na cãháⁿ-í-a. Te núú nchòhó cuáha-ndo señá

ññ-ndo cuèndá sá sàndáá iní-ndó nàcuáa ní cachí ndíi Moisés cada-ndo, te núu ducaⁿ na càda-ndo ña, te àúⁿ nã cuu ndècu-ndo ichi Xítóhó Jesucristú te núu ducaⁿ.

³ Te dàtná ní cachí-í xii-ndo, te ðiu-ni ducaⁿ càháⁿ tucu-í vitna sá nũu nděda-ni càa ñⁿ tée na cuãha-dé sěñá ññ-dé, te xini ñuhu-xi sá dàcutíí tàú-dé cada-dé nchaa nàcuáa ní cáháⁿ ndíi Moisés.

⁴ Te nchaa nchòhó ñáyiú sàni iní sá ñà túú-gã cuéchi-xi ndècu núú Yã Ndiõxí cuèndá sá nchicúⁿ nihnu-ndo nchàa nacuáa ní cáháⁿ ndíi Moisés, ñã túú-gã ndécú-ndó ndìhi Xítóhó Jesucristú, te ni Yã Ndiõxí ñã túú-gã cùndàhú iní ñáhá-gã xii-ndo càda váha ñaha-gã.

⁵ Dico nchaa nchoo ñáyiú sàndáá iní ñáhá xii-gá cùðiu-o núú-gã, chi chìndee ñaha Espiritú-gá xii-o, te ndètu cahnu-ná-ó sàá nduu cùñaha núú Yã Ndiõxí xii-o sã cùðiu-o núú-gã.

⁶ Te nchoo cuè ñáyiú ndècu ndìhi Xítóhó Jesucristú ñⁿ-ni quède-xi cuéi na cuãha-o sěñá ññ-o àdi vá cuãha-o, chi ñã túú chìndee ñaha-xi xii-o nacuáa cundecu váha-o ndìhi-gã. Te ñⁿdi díi-ni sá xini ñuhu-xi quindáá iní-ó Xítóhó Jesucristú, te núu ducaⁿ na càda-o te cuu iní-ó cuè tnaha ñáyiú-o.

⁷ Te nchòhó ío váha quède-ndo ndecu-ndo ichi Yã Ndiõxí ní cùu, te vitna cùñúhu-í sá ñà túú-gã sàndáá váha iní-ndó tnũhu-gã, te ducaⁿ quède-ndo chi ndècu ñáyiú sànu ichi ñaha xii-ndo ñngá ichi.

⁸ Te ñã díú Yã Ndiõxí Yaá ní cáháⁿ ñáhá xii-ndo ducaⁿ ni cachí-gá cada-ndo sã vã quindáá-gá iní-ndó tnũhu-gã.

⁹ Te nchòhó xini-ndó sã nũu luha levadurá ná quñhu yuchi te dàndaa-xi. Ducaⁿ sãtnahá-xi cùu

ñáyiú dándahú ñáhá xì-ndo, chi cuení-yu dàcuíta nihnu ñáhá-yu xii-ndo nchàa-ndo.

¹⁰ Te yúhú cútnùní ndáá iní-í sá Xítohó Jesucristú chindee ñàha-gá xii-ndo cuendá sá ñă túú ñăgá tnúhu quindáá iní-ndó, dico nchaa ñáyiú ducaⁿ dándahú ñáhá xì-ndo nacháhu-yu núú Yă Ndiöxí nchaa sá quidě-yu cuěi náí-gá ñáyiú cùú-yu.

¹¹ Te càchí tnúhu-í xii nchòhó ñáyiú ndècu ndìhi-í ichi Yá Ndiöxí sá nŭu dícó dānehé-ni-í ñáyiú sá cuăha-yu sēñá ñî-yu dàtná ní cachí ndíi Moisés ñá, te vá yōo cuu úhú iní ñáhá xì-í ní cùu, te ni vă tŭu úhú iní-yu cuendá sá ñî xíhí Xítohó Jesucristú núú cùrúxí ní cùu.

¹² Te nchaa ñáyiú dàsatú iní ñáhá xii-ndo să cuăha-ndo sēñá ñî-ndo, te váha-gá sá ná cáďă-yu mēe-yu ñîⁿ tnúndòho, te ñá díú să dúcáⁿ cànuichi ñáhá-yu xii-ndo cùndecu-ndo.

¹³ Te nchòhó ñáyiú ndècu ndìhi-í ichi Xítohó Jesucristú ñu-gá ní taunihnu ñaha-gă xii-ndo cuendá sá vă cānchícúⁿ nihnu-gá-ndó nchàa nacuáa ní cáháⁿ ndíi Moisés, dico vá cání iní-ndó să să dúcáⁿ ñî taunihnu ñaha-gă xii-ndo, te cuu-ni cada-ndo nāndi sá cuèhé sá dúhá vĕxi iní-ndó, dico cuu iní tnáhá-ndó ñîⁿ ñîⁿ-ndo te chindee tnàha-ndo.

¹⁴ Chi ducaⁿ càháⁿ Yă Ndiöxí sá cúú iní-ó cuè tnaha ñáyiú dàtná cúú iní-ó mēe-o. Te núu ducaⁿ na càda-o, te quide-o nchaa nacuáa tàú-xi cada-o dàtná càháⁿ nchaa tnúhu ní chídó tnùní ndíi Moisés.

¹⁵ Te núu nchòhó cúú úhú iní tnáhá-ndó ndècu-ndo, te ñá túú quide váha-ndo te núu ducaⁿ quide-ndo, dico yúhú càchí-í sá vă dúcáⁿ-gă cada-ndo cùndecu-ndo cuendá sá vă dácuíta nihnu tnàha-ndo.

Nàcuáa sàni iní ñáyíu ndècu ichi cuehé ichi duha ndìhi nàcuáa sàni iní ñáyíu ndècu ndìhi Espíritú Yá Ndiöxí

¹⁶ Te na cächí tnúhu-í xii-ndo sã cáda-ndó nchàa nacuáa cuíní méé Espíritú Yá Ndiöxí cada-ndo, te ducaⁿ te vá cání-gã iní-ndó càda-ndo náandi nchaa sá cuèhé sá dúhá sàni iní méé-ndó.

¹⁷ Chi nchaa xíáⁿ ñá túú tnàhá tnúhu-xi ndìhi Espíritú Yá Ndiöxí. Te ñíu-ni ducaⁿ quide Espíritú Yá Ndiöxí, chi ñá túú tnàhá iní-xi nchaa sá cuèhé sá dúhá sàni iní-ndó. Te sá dúcáⁿ ñà túú tnàhá tnúhu tnàhá-xi xíáⁿ ñá túú ñìhí ndéé-ndó càda-ndo ìⁿ sá vâha sàni iní-ndó càda-ndo.

¹⁸ Te núu quide-ndo nchaa nacuáa sànu ichi ñaha Espíritú Yá Ndiöxí, te ñá túú-gã táxí tnùnì ñáhá nchàa tnúhu ní chídó tnùnì ndíi Moisés xii-ndo.

¹⁹ Te nchaa ñáyíu xìní-yu nchaa nàcuáa quide ñáyíu quide cuehé quidé dùha. Te duha quidé-yu: Cue téé càháⁿ ndìhi-güedé ñáyíu ñìhí te ñá díú ñàdìhí-güedé cúŭ-yu, te ñíu-ni ducaⁿ xíquide cue ñáyíu ñìhí, te náandi-gá nchaa sá cuèhé sá dúhá cuáháⁿ véxi-yu quidé-yu.

²⁰ Te quide cahnú-yu nchaa sá cächí-yu cùu ndióxí te ñá ndàá sá ndiöxí cúú-xí, te quide nduu tnahá-yu, te cùu úhú iní tnahã-yu, te nàá-yu, te cùu cuiñú tnahã-yu, te ío yáchí cuděñⁿ-yu, te ndúcú-yu mee-ni sã cúú-xí mèé-yu, te ñá túú cùu ìⁿnuú-yu cundecú-yu, te quide ñìⁿ tnahá-yu.

²¹ Te cùu cuedú ínì-yu nchaa sá ndécú ndìhi dava-gá-yu, te sàhni tnahá-yu, te ío quihú-yu, te ndì cuu ndì cuú-yu quidé-yu nchaa sá cuèhé sá dúhá, te náandi-gá nchaa sá cuèhé sá dúhá quidé-yu. Te sa cächí tnúhu-í xii-ndo sã ncháá ñáyíu ducaⁿ

xĩquide vá ndúú tǎhũ-yu cundecú-yu núú ndécú Yǎ Ndiǒxí táxí tnùnǐ-gá.

22 Dico Espíritú Yǎ Ndiǒxí chǐndèe ñaha-xi xii-o cuu iní tnáhá-ó, te cùdíí iní-ó ndècu-o, te ío váha cùu iní-ó, te càhnu iní-ó, te váha iní-ó, te cùndahú iní tnáhá-ó, te quide ndáá-ó ndècu-o.

23 Te ndàhú iní-ó, te quide-o nchaa nacuáa tàú-ó càda-o, te nchaa xǎⁿ chǐndèe ñaha Espíritú Yǎ Ndiǒxí quidé-ó, te núu ducaⁿ quide-o, te vá yǒo ìⁿ-gá cáháⁿ sá ñà túú quide váha-o ndècu-o.

24 Te nchoo cuè ñáyiú ndècu ndìhì Xítóhó Jesucristú, sa nàha-o sá ñǐ xíhí-gá núú cùrúxí sá cuendá-ó, núu xǎⁿ duuⁿ duuⁿ ní dáñá-ó nchàa ichi cuehé ichi duha, te ñá túú-gǎ táxí tnùnǐ ñáhá ñì ìⁿ sá cuèhé sá dúhá sǎ ñǐ xóo cani iní-ó ní cùu.

25 Te vitna ní ngúndecu ndìhì-o Espíritú Yǎ Ndiǒxí chǐndèe ñaha-xi, te xìni ñuhu-xi sá cádá-ó nàcuáa sànu ichi ñaha Espíritú-gá cada-o.

26 Te vá cádá càhnu-o mee-o, te vá ndúcú-ó plètú, te ñì vǎ cúú cuèdú iní-ó sǎ ndécú ndìhì tnaha ñáyiú-o.

6

Chindee tnàha-o ìⁿ ìⁿ-o

1 Te nchòhó ñáyiú ndècu ndìhì-í ichi Xítóhó Jesucristú càchí tnúhu-í xii-ndo sǎ ñũu ìⁿ ñáyiú ndècu ndìhì-ndo ichi-gá ní quidé-yu ìⁿ sá ñà túú tàú-yu cadá-yu núú-gǎ, te nchòhó ñáyiú quide váha ndècu ndìhì Espíritú Yǎ Ndiǒxí cáháⁿ-ndó dôho cue ñáyiú ducaⁿ xĩquide-áⁿ cuendá nucúnu ichí-yu, te vii vii cáháⁿ ndìhì-ndǒ-yu, te ío coto-ndo mée-ndo cuendá sá vǎ cádá-ndó ìⁿ sá ñà túú tàú-ndó càda-ndo núú-gǎ.

2 Te ío chindee tnàha-ndo, te cuáha tnàha-ndo tnúhu ndee iní cundecu-ndo cuendá nchaa sá yáha-ndo. Te núu ducaⁿ na càda-ndo, te quìde-ndo nchaa nacuáa ní cáháⁿ Xítóhó Jesucrìstú cada-o.

3 Te núu ìó ìⁿ-ndo càchí-ndó sã ìo váha quìde-ndo ndecu-ndo ichi Yá Ndiǒxí te ñá ndàá ñá, te dicó dándàhú-ndó mèe-ndo sá dúcáⁿ quìde-ndo.

4 Te ndi dǐíⁿ ndi dǐíⁿ càda cuendá-ndó nũu quìde váha-ndo ndècu-ndo àdi ñá túú quìde váha-ndo. Te núu quìde váha-ndo ndècu-ndo ña, te cudíí iní-ndó sã cúú-xí mèe-ndo, te vá cání iní-ndó sã quidé vâha-gá-ndó dàcúúxí dàva-gá-yu.

5 Chi tàù-ó sã ndi dǐíⁿ ndi dǐíⁿ càda cuendá-ó nàcuáa ndècu-o.

6 Te nchaa nchòhó ñáyiu dàcuaha tnúhu Yá Ndiǒxí chindee-ndo cuè tée dàcuaha ñaha xii-ndo tnúhu-gá cuañaha-ndo nãndi sá xíní ñùhu-güedé.

7 Te vá dándàhú-ndó mèe-ndo cundecu-ndo, chi vá cúú cùdiquí ndeé-ó Yã Ndiǒxí, chi nchòhó xíní-ndó sã nũu na càda váha-o cùndecu-o, te cùu-xí ìⁿ sá vâha sá cúú-xí-ó, dico núu vá cádá vâha-o ña, te ío ndoho-o te núu ducaⁿ na càda-o.

8 Te núu quìde-o nchaa sá cuèhé sá dúhá sàni iní-ó, te dǐu-ni xíǎⁿ dàcuíta nihnu ñaha-xi xii-o, dico núu quìde-o nchaa nacuáa sànu ichi ñaha Espíritú Yá Ndiǒxí xii-o, te cundecu ndihi-o Yã Ndiǒxí ni caa ni quíhíⁿ.

9 Te xini ñuhu-xi vá dáñá ndèé-ó càda váha-o cùndecu-o, te ducaⁿ te sáá nduu càda váha ñaha Yã Ndiǒxí xii-o, te núu vá ná túhú iní-ó càda váha-o cùndecu-o.

10 Te cada-o sã vâha sá cúú-xí nchaa tnaha ñáyiu-o vitna ndecu-o ñuyíú-a, te ío-gá tàù-ó

chìndee-o cue ñáyiú ndècu ndìhi-o ichi Xítóhó Jesucrìstú.

Tnúhu ndéé núú ñ ndìhi-ná

¹¹ Te cundehe-ndo sã ndãa ndãa lètrá tée-í núú tütú-a sá cúú-xí-ndó.

¹² Te nchaa ñáyiú quide yicá sá cuãha-ndo sèñá ññ-ndo dàtná ní cachí ndíi Moisés, ñáyiú-áⁿ cúú-yu ñáyiú cuíní cudíu núú tnàha ñáyiú-xi. Te ducaⁿ quidé-yu cuendá sá vã ndóhõ-yu cuendá nchaa tnúhu sá dánèhé ñáhá sã ñí xíhí Xítóhó Jesucrìstú núú cùrúxí.

¹³ Te ni ñáyiú sa ní ngúndecu ndìhi sèñá ññ-xi ñá túú quidé-yu nchaa nãcuáa ní cáháⁿ ndíi Moisés, dico mèe-yu cuíní-yu sá cuãha-ndo sèñá ññ-ndo. Te ducaⁿ quidé-yu chi quide cahnú-yu mèe-yu núú nchàa dava-gá ñáyiú.

¹⁴ Te yúhú chi ñá túú quide cahnu-í mèe-í cuendá nchaa sá quidè-í, chi mee-ni sã ïo cùu váha iní-í sá Xítóhó Jesucrìstú ní xíhí-gá núú cùrúxí cuendá-ó. Te diu cuendá sá ñí xíhí-gá ñá túú-gã ndécù-í ichi cuèhé ichi duha, te ni ñà túú-gã táxí tnùnì ñáhá ñí ñⁿ sá cuèhé sá dúhá xì-í.

¹⁵ Te ñá túú ñã chíndèe ñaha-xi xii-o cuéi na cuãha-o sèñá ññ-o àdi vá cuãha-o, chi ndècu ndìhi-o Xítóhó Jesucrìstú, te ní nduu-o dàtná ñⁿ ñáyiú saa, te xíãⁿ cúú-xí sã ïo-gá xíní ñùhu-xi.

¹⁶ Te xìcáⁿ táhù-í núú Yã Ndiõxí sá ncháá nchòhó ñáyiú quide nchaa nacuáa càháⁿ-í-a cundecu nahí-ndo, nchòhó ñáyiú cùu cuendá Yã Ndiõxí dàtná ñáyiú isràél chi ñáyiú-áⁿ ñí cachí-gá sá cúú cuendá-gá. Te mee-gã ío cundàhú iní ñáhá-gã xii-ndo chìndee ñaha-gá.

17 Te není vitna cuení-í sá vǎ yǒo ìíⁿ-gá chidácá nihnu ñaha xii-í cuendá chiuⁿ quide-í, chi yayàcáⁿ sa ní nduu tìlòhó ñíí-í cuendá sá ndóhò-í cuendá Xítóhó Jesucristú.

18 Te nchòhó ñáyiú ndècu ndíí-í ichi Xítóhó Jesucristú xìcáⁿ táhù-í núú-gǎ sá ïo na chìndee ñaha-gá xii-ndo nchàa-ndo. Te ducaⁿ na cùnduu. Te ío chí cádá ndèe iní-nǎ vitna.

Tnúhu ní cáháⁿ yă ndiöxí xito cùu uú
New Testament in Mixtec, Peñoles (MX:mil:Mixtec,
Peñoles)

copyright © 2002 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mixtec, Peñoles

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mixteco, Peñoles [mil], Mexico

Copyright Information

© 2002, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mixtec, Peñoles

© 2002, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

872f7754-0986-5ecd-a059-925a708a6939